

Returadresse:

Land By og Kultur, Natur, Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Sagsbehandler
Anders Nørskov Stidsen
Direkte telefon
99 74 10 01
E-post
anders.stidsen@rksk.dk
Dato
24. juni 2025
Sagsnummer
23-016395

Klaptoft dambrug – Fornyelse/revurdering af miljøgodkendelse

Virksomhedens stamdata

Virksomhedens navn	Klaptoft Dambrug
Virksomhedens adresse	Klaptoftvej 3, 6950 Ringkøbing
Virksomhedens matrikelnummer	98h m.fl. Ø.Lem By, Sdr. Lem
Virksomhedens ejer	AquaPri A/S
CVR-nr.	89801818
P-nr.	1031289315
CHR-nr.	103610
Listebetegnelse, godk.bek. 1458 / 12- 12-2017	I 202 - Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg
Omfattet af VVM, BEK. 448 / 10-15- 2017	Ja, Bilag 2, 1f
Dato for miljøgodkendelse	25. oktober 2012
Max foderforbrug	95,7 tons
Max vandforbrug	217 l/s
Q _{mm} opstrøms	220 l/s
Q _{mm} nedstrøms	230 l/s

Aktiviteter

Hovedaktivitet	Ferskvandsdambrug – produktion af ørred til konsum og udsætning på havbrug.
Væsentlige miljøforhold	Udledning af næringsstoffer, organisk stof samt medicin og hjælpestoffer til Venner Å (nærrecipient) og Ringkøbing Fjord (fjernrecipient).

Ny Aktivitet

Aktivitet	Forsat drift af dambrug med under 100 tons foderforbrug årligt på omtrent uændrede vilkår.
VVM	Der er foretaget en miljøscreening af projektet, og det er vurderet, at aktiviteten ikke er omfattet af VVM-pligt.

Indhold

Klaptoft dambrug – Fornyelse/revurdering af miljøgodkendelse	1
1 Ansøgning.....	5
2 Afgørelse.....	5
2.1 VVM.....	5
2.2 Miljøgodkendelse.....	5
2.3 Høring.....	6
3 Vilkår.....	7
3.1 Generelt.....	7
3.2 Beredskab.....	7
3.3 Produktion.....	8
3.4 Vandmængde.....	9
3.5 Afgitring.....	9
3.6 Spildevand.....	9
3.7 Egenkontrol.....	9
3.8 Krav til prøvetagning og analyse.....	10
3.9 BAT-krav.....	11
3.10 Medicin og hjælpestoffer.....	11
3.11 Slam.....	14
3.12 Støj, Lys, Lugt og affald.....	16
3.13 Ophør.....	17
4 Resumé.....	19
5 Miljøteknisk vurdering.....	19
5.1 Lokalisering.....	19
5.2 Vandløbenes målsætning og tilstand.....	19
5.3 §3-beskyttede naturområder.....	22
5.4 Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering efter habitatdirektivet.....	23
5.5 Indretning og drift.....	23
5.6 Udledninger.....	24
5.7 Forureningsbegrænsning.....	27
5.8 Medicin- og hjælpestoffer.....	27
5.9 Egenkontrol.....	29
5.10 Årsrapportering.....	29
5.11 Vurdering af renere teknolog.....	29
6 Gyldighed.....	31
7 Offentliggørelse og klagevejledning.....	31

7.1 Offentliggørelse	31
7.2 Klagevejledning.....	31
Bilag 1 - Liste over modtagere af kopi af godkendelsen.....	33
Bilag 2 – Situationsplan og indretning.....	34
Bilag 3 - Lovgrundlag	35
3.1 Love, bekendtgørelser, kommuneplaner, vandområdeplaner og naturplaner (med senere ændringer).....	35
3.2 Vejledninger, rapporter, notater	36
Bilag 4 - Dokumentation af vilkår til støj	37
Kvalitetskrav til målinger og afrapportering	37
Vurdering af resultater	37
Bilag 5 - Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger	38
Bilag 6 - Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.	39
Bilag 7 - Driftsjournalens indhold.....	41
Bilag 8 - Notat fra AquaPri om afgitring og lampretter (vedlagt separat)	42

1 Ansøgning

Klaptoft Dambrug er miljøgodkendt i 2012 og skal have en revurdering af den eksisterende produktion indenfor en 10 års-periode i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens regler.

Revurderingen angår en omtrent uændret produktion på omtrent uændrede vilkår.

2 Afgørelse

2.1 VVM

Dambruget er tidligere VVM-screenet i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer af konkrete projekter. EU-domstolen har i sin retspraksis (EU Domstolens dom af 17. marts 2011 i sag C-275/09) fastslået, at "projekt"—begrebet ikke omfatter forlængelser/ fornyelser af tilladelser til eksisterende, igangsatte aktiviteter, når der ikke samtidig foretages arbejder eller indgreb, som ændrer områdets fysiske karakteristika (jf. notat af Kromann Reumert 9. april 2025).

Screeningsafgørelsen blev meddelt 25. september 2012 samtidig med, at dambruget modtog sin miljøgodkendelse. Dambruget fortsætter med allerede VVM-screenede aktiviteter, og der ikke er foretaget væsentlige ændringer på dambruget eller naboarealer siden. Det kommunens vurdering, at der ikke skal foretages en ny VVM-screening.

2.2 Miljøgodkendelse

Ringkøbing-Skjern Kommune godkender en fortsat produktion på de i afsnit 3 nævnte vilkår. Godkendelsen gives på grundlag af oplysningerne i sagen, jævnfør beskrivelserne og bilagene til denne godkendelse.

- Der er tale om revision af en eksisterende miljøgodkendelse af en omtrent uændret drift og omtrent uændrede vilkår. Derfor meddeles vilkårene efter miljøbeskyttelseslovens § 41 (som beskrevet i dambrugsbekendtgørelsens § 8, stk. 3).
- Den reviderede miljøgodkendelse erstatter den nuværende fra 25. september 2012.
- Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter krav til drift og indretning af dambruget (BEK nr. 1567 af 7. december 2016)
- Der gives tilladelse til udledning af procesvand fra dambruget til Venner Å i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 34 og § 28 samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven.
- Der gives tilladelse til udledning af medicin- og hjælpestoffer efter bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (BEK nr. 1625 af 19/12-2017).
- Der stilles vilkår om afgitring efter miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 3.
- Såfremt der ønskes opdræt af andre arter end ørred skal der indhentes tilladelse fra den pågældende myndighed (pt Miljøstyrelsen) i det omfang, det er påkrævet.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsfrembringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Kommunen afgør, om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelsesloven § 33 og 37).

Der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 3.

Denne miljøgodkendelse skal revideres hvert 10. år. Det anvendte lovgrundlag er nærmere beskrevet i *Bilag 4*.

2.3 Høring

Dambruget har fået udkast til miljøgodkendelse i høring. Der er modtaget kommentarer, og dambrugets notat om lampretter og afgitring er vedlagt.

Kommunen har foretaget en høring af dambrugets naboer. Der er ikke kommet bemærkninger ind, som har ført til ændringer i miljøgodkendelsen. Der kom et ønske ind om brinkforstærkning mellem dambrugets udløbslagune og den tilstødende mark mod syd. Dambruget er i dialog med naboen om at få forbedret stabiliteten af brinken. Det projekt kører uafhængigt af miljøgodkendelsen.

3 Vilkår

3.1 Generelt

- 3.1.1 Virksomheden skal indrettes og drives som beskrevet i miljøgodkendelsen.
- 3.1.2 Virksomheden skal holde Ringkøbing-Skjern Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for virksomheden/ aktiviteten.
- 3.1.3 De af godkendelsens vilkår, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for eller udfører den pågældende del af driften. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden.
- 3.1.4 Virksomhedens journaler, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for kommunen.
- 3.1.5 Virksomheden skal føre en driftsjournal, der skal opgøres en gang om året. Medmindre andet aftales, skal opgørelsen ske pr. 31. december, og resultaterne skal være kommunen i hænde senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal på forlangende forevises kommunen. Den skal opbevares mindst fem år efter afslutningen. Driftsjournalen skal indeholde de oplysninger, som fremgår af [Bilag 7](#).
- 3.1.6 Andre miljøbelastende aktiviteter, end de der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør kommunen, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.
- 3.1.7 Godkendelsen erstatter tidligere vilkår for aktiviteten.
- 3.1.8 Miljøgodkendelsen skal revideres mindst hver 10. år.

3.2 Beredskab

- 3.2.1 Virksomheden skal udarbejde og løbende ajourføre beredskabsplan for uheld og utilsigtet udslip jf. [Bilag 6](#).
- 3.2.2 Ved driftsuheld, der kan medføre forurening af kloaksystem, jord og grundvand eller luft, skal virksomheden straks:
- Forsøge at afværge situationen
 - Forsøge at standse forureningen og/eller dens spredning.
 - Kontakte alarmcentralen på telefon 112 ved større eller ikke kontrollerbare uheld.
- 3.2.3 Ringkøbing-Skjern Kommune skal orienteres hurtigst muligt.

- 3.2.4 Senest 7 dage efter uheld skal virksomheden have indsendt rapport til kommunen, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 3.2.5 Virksomheden skal følge procedurer mht. uheldsforebyggelse og akut forurening som beskrevet i ansøgningen og gengivet i [Bilag 6](#).

3.3 Produktion

- 3.3.1 Der må maksimalt bruges 95,7 tons foder årligt.
- 3.3.2 Dambrugets indretning skal være i overensstemmelse med miljøgodkendelsens beskrivelse og vilkår, når det nye produktionsanlæg tages i brug helt eller delvist.
- 3.3.3 Hvis produktionsplanen ønskes ændret væsentligt, f.eks. produktion af andre fiskearter, fiskestørrelser osv., skal dette meddeles kommunen.
- 3.3.4 Der må alene benyttes tørfoder, som skal være energirigt og højt fordøjeligt. Følgende krav til foder for konsum- og sættefisk skal være opfyldt:
- Indholdet af fordøjelig energi (netto-energiindholdet): Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJoule/kg (4,35 Mcal/kg).
 - Smuldindholdet må maksimalt være 1 %.

3.4 Vandmængde

- 3.4.1 Der må maksimalt indtages en vandmængde til dambruget på 217 l/s, og der skal til enhver tid efterlades en restvandføring i vandløbet på mindst 110 l/sek.

3.5 Afgitring

- 3.5.1 Indløbsgitter må højst have en gitterafstand på 4 mm og være af godkendt type.
- 3.5.2 Udløbsgitter må højst have en gitterafstand på 10 mm og være af godkendt type.
- 3.5.3 Udløbsgittere skal være udført i solidt, ikke fleksibelt og ikke forgængeligt materiale og være fastmonteret i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet.
- 3.5.4 Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, således at gitteret ikke umiddelbart kan fjernes eller løftes. Det vil sige, at gitteret skal boltes fast eller på anden måde sikres.
- 3.5.5 Hvis afgitringen ikke længere opfylder kravene eller i øvrigt ikke er intakt eller i funktion, skal dambruget straks underrette kommunen.
- 3.5.6 Afgitringen skal placeres således, at den flugter med vandløbets bredder og placeres således, at der ikke opstår blindgyder.
- 3.5.7 Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.

3.6 Spildevand

- 3.6.1 Driften af dambruget må ikke forhindre, at Venner Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en økologisk tilstand i overensstemmelse med den gældende vandområdeplan eller tilsvarende.
- 3.6.2 Dambruget skal gennem den daglige drift sikre, at slamfjernelsen fra anlægget foretages så effektivt som muligt. Renseforanstaltninger skal være i drift hele året.

3.7 Egenkontrol

- 3.7.1 Der skal inden for hver driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 12 prøver af indløbsvand og udløbsvandet jævnt fordelt over året.
- 3.7.2 Vandprøver skal udtages af et akkrediteret laboratorium. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift f.eks. i forbindelse med oprensning af damme, bundfældning eller ved sygdomsbehandling.

- 3.7.3 Resultatet af analyser samt supplerende oplysninger jf. vilkår 3.7.1 skal være tilgængelige for kommunen senest fire uger efter prøveudtagningen. Data skal gøres tilgængelige efter kommunens anvisning (på godkendelsestidspunktet leveres data til Danmarks Miljøportal).
- 3.7.4 Iltmætningen i udløbet skal være mindst 70 %.
- 3.7.5 Udløbsvandet skal overholde kravværdierne i [bilag 5](#).

3.8 Krav til prøvetagning og analyse

- 3.8.1 Prøvetagning og analyse skal følge nedenstående procedure:

1. Prøveudtagning

Prøverne skal udtages i ferskvandsdambrugets indløb og udløb som puljede døgprøver, baseres på den aktuelle vandanvendelse på måletidspunktet og analyseres for indhold af:

- Organisk stof m lt som modificeret BI5 (mg/l)
- Totalfosfor (mg/l)
- Totalkvælstof (mg/l)
- Ammoniumkvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, (Analysekvalitetsbekendtgørelsen).

2. Supplerende oplysninger

I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

- Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede indløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning. Vandføringsdata skal leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede afløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning. Vandføringsdata skal leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandtemperaturen (° C) i hvert målepunkt.
- pH i hvert målepunkt.
- Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
- Bestand (tons) på prøvetagningsdagen og dagen før.
- Dato for prøvetagnings begyndelse og afslutning.
- Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet).

- 3.8.2 Alle supplerende oplysninger i forbindelse med prøvetagningen skal noteres i driftsjournalen (jf. vilkår 3.7.1).

3.9 BAT-krav

Der stilles ikke specifikke BAT-krav til forholdet mellem udledning og produktionsmængde.

3.10 Medicin og hjælpestoffer

Generelle vilkår omkring medicin og hjælpestoffer

- 3.10.1 Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundssyge. Ved faldende immunitet skal der foretages revaccination, når det anbefales af dyrlæge. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.
- 3.10.2 Anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi - såsom vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimeringer med henblik på sygdomsminimering.
- 3.10.3 Driften på dambruget skal løbende optimeres med henblik på sygdomsminimering. Herunder skal det sikres:
- at iltniveauet i alle produktionsenheder er stabilt og højt.
 - at fiskene håndteres så skånsomt som muligt.
 - at foderspild undgås.
 - at foderstyringen optimeres.
 - at der løbende sker en optimering af slamfjernelse i produktionsenheder.
 - at der indføres procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.
 - at der indføres og sikres faste procedurer for overvågning af fiskenes sundhedstilstand og hurtig handling ved begyndende tegn på sygdoms-udbrud.
 - at der anvendes desinfektionsmidler til støvler/materiel, som kan bidrage til at undgå smittespredning.
- 3.10.4 De anvendte stoffer skal løbende søges udskiftet til de mest miljøvenlige stoffer.
- 3.10.5 De specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand, afklares med dambrugets dyrlæge / veterinærmyndigheden.
- 3.10.6 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge til Klaptoft Dambrug med CHR nr. 103610.

- 3.10.7 Desinfektionsvæske, som indeholder miljøskadelige stoffer skal bortskaffes som farligt affald, og må ikke give anledning til udledning til overfladevand, grundvand eller jorden.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af medicin

- 3.10.8 Indholdet af medicin (opgjort som aktivt stof) i det udledte spildevand må ikke overstige nedenstående værdier.

Maks. udledning af medicinstofferne florfenicol, oxolinsyre, sulfadiazin og trimethoprim (angivet som aktivt stof). Miljøkvalitetskravet for florfenicol er skærpet for at overholde kravet til maks. koncentrationen i ferskvand.

Stof	Maks. udledning (g/døgn)
Florfenicol	302
Oxolinsyre	358
Sulfadiazin	278
Trimethoprim	-

Udledningerne anses som udgangspunkt for overholdt, når der behandles efter nedenstående skemaer, hvor dambruget højst kan medicinere i en behandlingsperiode på 10 dage. Trimethoprim indgår i blandingen Neopridimet (tidligere Tribissen), hvor sulfadiazin er den begrænsende faktor for anvendelsen. Der kan således ikke behandles flere fisk med Neopridimet end angivet under sulfadiazin.

Mængde fisk (kg) der kan behandles pr. dag med florfenicol, oxolinsyre, sulfadiazin.

Florfenicol	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	10	12,5	15	17,5	20
7	5.949	4.759	3.966	3.399	2.974
8	5.949	4.759	3.966	3.399	2.974
9	5.949	4.759	3.966	3.399	2.974
10	5.949	4.759	3.966	3.399	2.974

Oxolinsyre	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	9	10	11	12	12,5
5	3.456	3.110	2.828	2.592	2.488
6	3.456	3.110	2.828	2.592	2.488
7	3.456	3.110	2.828	2.592	2.488
8	3.456	3.110	2.828	2.592	2.488
9	3.456	3.110	2.828	2.592	2.488
10	3.456	3.110	2.828	2.592	2.488

Sulfadiazin	Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
Behandlingsdage	20	21,25	22,5	23,75	25
5	1.210	1.138	1.075	1.019	968
6	1.210	1.138	1.075	1.019	968
7	1.210	1.138	1.075	1.019	968
8	1.210	1.138	1.075	1.019	968
9	1.210	1.138	1.075	1.019	968
10	1.210	1.138	1.075	1.019	968

De anvendte behandlinger med medicin skal dokumenteres ved hjælp af besøgsrapporter eller lignende fra dyrlæge og indgå i driftsjournalen.

- 3.10.9 Kun hvor det ikke er muligt at få det ordinerede medicin som medicinfoder, må medicinen iblandes foderet i blandemaskine. Dyrlægens anvisninger skal dog altid følges. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.
- 3.10.10 Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer i miljøgodkendelsen, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal forudgående godkendes af kommunen.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af hjælpestoffer

- 3.10.11 Indholdet af hjælpestoffer i det udledte produktionsvand, angivet som aktivt stof, må ikke overstige nedenstående mængder.

Middel- og maks. stofmængder af hjælpestof i udløbsvandet. Middelstofmængden udregnes som gennemsnit over året.

Stof	Middel stofmængde (mg/s)	Maksimal stofmængde (mg/s)
Formaldehyd	2,1	10,6
Kobber	0,2	0,5
Brintoverilte	2,3	23
Pereddikesyre	Intet miljøkvalitetskrav	Intet miljøkvalitetskrav
Kloramin-T	0,3	0,3

3.10.12 Hver behandling dokumenteres i driftsjournalen.

3.10.13 På anmodning fra kommunen, skal dambrugets ejer underrette om forestående behandlinger med medicin og hjælpestoffer således, at kommunen har mulighed for at kontrollere, om udlederkravene overholdes.

3.11 Slam

- 3.11.1 Anlæg til slamopbevaring skal i sider og bund være udført i impermeabelt materiale således, at der ikke sker udsivning af slam/vand til vandløb eller nedsivning til jord eller grundvand.
- 3.11.2 Området til slamopbevaring skal indrettes, således at der ved uheld ikke kan ske afløb af slam/slamholdigt vand, som kan forårsage forurening. Når der anvendes gyllebeholder til opbevaring af dambrugsslam, må der således ikke fastmonteres pumper på gyllebeholderen.
- 3.11.3 Hvis der anvendes gyllebeholder til opbevaring af dambrugsslam skal der hvert 5. år gennemføres en beholderkontrol. Denne beholderkontrol skal gennemføres af et firma, som har autorisation til at gennemføre beholderkontrol ved gylleholdere. Der fremsendes dokumentation for udført beholderkontrol til kommunen.
- 3.11.4 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af produktionskanaler, slamkegler og bundfældning, skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til vandløb eller nedsivning til jord og grundvand.
- 3.11.5 Dambruget skal have en opbevaringskapacitet til slam i depot på mindst 9 måneder.

- 3.11.6 Overskudsvand fra slamdepot skal ledes tilbage til dambrugets renseforanstaltninger.
- 3.11.7 Tidspunkt for tømning af slamdepot, skønnet slammængde transportør og modtager skal indføres i driftsjournalen.
- 3.11.8 Slamdepotet skal tømmes mindst en gang årligt, og slam herfra må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i Bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni. 2018 om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen med senere ændringer).
- 3.11.9 Såfremt slammet ikke opfylder grænseværdierne i slambekendtgørelsen for anvendelse til jordbrugsformål, må det ikke udbringes, men skal afleveres til godkendt deponi, medmindre der foreligger dispensation fra Miljøstyrelsen.
- 3.11.10 Dambruget skal kunne dokumentere den videre håndtering af slam gennem konkrete aftaler om bioafgasning, udbringning eller lignende. Aftalerne skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises til kommunen.

3.12 Støj, Lys, Lugt og affald

Støj

- 3.12.1 Virksomhedens samlede støjbidrag – målt eller beregnet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) – må ikke overstige følgende grænseværdier ved omkringliggende boliger (tabel 6):

		Enkeltstående boliger i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	07.00-18.00	55	*
Lørdag	07.00-14.00		
Mandag-fredag	18.00-22.00	45	**
Lørdag	14.00-22.00		
Søndag- og helligdag	07.00-22.00		
Alle dage	22.00-07.00	40	***

*Grænseværdien skal overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer. For lørdag er midlingstiden 7 timer.

**Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede time. For lørdage eftermiddage (kl. 14.00 – 18.00) er midlingstiden 4 timer.

*** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

Støjens maksimalværdier i natperioden kl. 22.00 – 07.00 må ikke overstige de angivne værdier med mere end 15 dB(A).

- 3.12.2 Efter anmodning fra kommunen skal virksomheden foretage støjmålinger og beregninger til dokumentation for, at støjgrænserne er overholdt. Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med kommunen.
- 3.12.3 Kontrolmålinger og beregninger for støj skal foretages og afrapporteres efter retningslinjer i Bilag 4.
- 3.12.4 Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion med tidsplan for gennemførelse.
- 3.12.5 Kommunen kan forlange støjmålinger og beregninger gentaget, dog højst én gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.

- 3.12.6 Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.

Lugt

- 3.12.7 Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtemissioner uden for dambrugets område på lokaliteter, som kommunen skønner væsentlige.
- 3.12.8 Såfremt der mod forventning skulle opstå væsentlige lugtgener for omgivelserne, kan kommunen anmode dambrugets ejer om nærmere oplysninger (jf. miljøbeskyttelseslovens § 72) og meddele påbud til imødegåelse heraf (jf. bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 69).
- 3.12.9 Ved evt. målinger for lugt skal udgifter herfor afholdes af virksomheden.

Lysgener

- 3.12.10 Eventuelle installationer af lysprojektører skal indrettes således, at de ikke giver væsentlige lysgener for beboere på naboejendomme.

Affald og kemikalier

- 3.12.11 Oplagring af affald fra produktionen såsom foder-, hjælpestoffer- og medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund.
- 3.12.12 Kemikalier (herunder medicin og hjælpestoffer) skal opbevares i egnede tætte beholdere. Beholderne skal opbevares i et aflåst rum uden afløb. Evt. rester af medicin skal umiddelbart efter endt behandling bortskaffes som farligt affald.
- 3.12.13 Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder, indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.
- 3.12.14 Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes anvisninger.

3.13 Ophør

- 3.13.1 Ved endeligt ophør af virksomhedens drift skal den ansvarlige for virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssigt tilfredsstillende stand.

Forslag til foranstaltninger skal tilsendes og godkendes af kommunen, før driften indstilles. Kommunen afgør, hvornår stedet er i en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

- 3.13.2 Miljøgodkendelsen bortfalder automatisk, hvis driften har været helt indstillet i 3 år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a.

4 Resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune reviderer hermed miljøgodkendelsen fra 2012 af Klaptoft Dambrug på de i afsnit 3 opstillede vilkår for indretning og drift.

Dambruget forbliver på foderregulering med maksimalt 95,7 tons foderforbrug om året. Indretning og drift ændres ikke væsentligt i forhold til i dag.

Kravet for iltmætning i udløbsvandet hæves fra 60 % til 70 % som minimum i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens regler.

5 Miljøteknisk vurdering

5.1 Lokalisering

Klaptoft Dambrug er beliggende ved Venner Å i landzone på Klaptoftvej 3, Velling, 6950 Ringkøbing. Området er ikke reguleret af lokalplaner. Nærmeste nabo er Klaptoftvej 3A, som ligger omkring 160 meter nord for dambruget.

I kommunens landskabsanalyse er området en del af Ringkøbing Landbrugslandskab.

5.2 Vandløbenes målsætning og tilstand

Målsætning, tilstand i Røgind Bæk, Nymølle-Gammelmølle Bæk og Venner Å

Alle tre vandløb er målsat til God – økologisk tilstand i Vandområdeplan 2021-2027. Tilstanden vurderes ud fra en række biologiske parametre: forekomsten af vandløbsinvertebrater (smådyr), fisk, vandløbsplanter og alger (fytobenthos).

Den nuværende tilstand i alle tre vandløb er i vandområdeplan 2021-2027 vurderet til Dårlig – økologisk tilstand, og målsætningen er dermed ikke opfyldt.

Figur 3. Udsnit fra vandområdeplan 2021-2027. Den nuværende økologiske tilstand i Røgind Bæk, Nymølle-Gammelmølle Bæk og Venner Å er dårlig.

Den dårlige tilstand skyldes en dårlig økologisk tilstand for fisk, mens tilstanden for smådyr er moderat. Tilstanden for planter og alger er ukendt.

Faunabedømmelser (DVFI) for smådyr

Kommunen foretager årligt vandløbsbedømmelse op- og nedstrøms dambruget ud fra DVFI-metoden. Faunaklassen for de seneste 5 år fremgår af tabellen nedenfor.

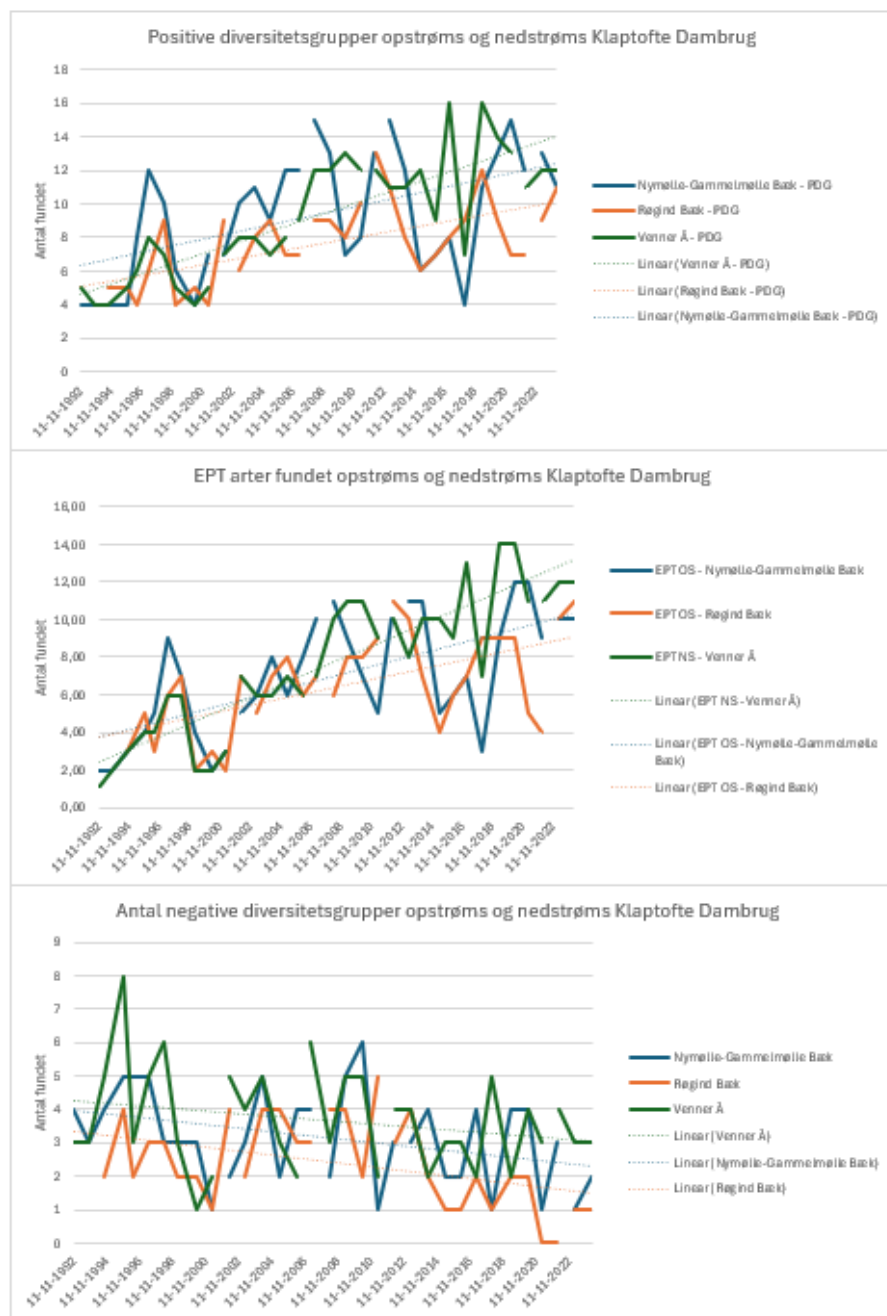
Tabel 4. Biologisk vandløbsbedømmelse efter Dansk Vandløbsfauna Indeks (DVFI) i perioden 2020–2024.

År	Opstrøms (Røgind Bæk)	Opstrøms (Nymølle-Gammelmølle)	Nedstrøms (Venner Å)
2024	5	5	5
2023	4	5	4
2022	4	5	4
2021	5	5	5
2020	4	4	5

Opfyldelse af målsætningen om God – økologisk tilstand i forhold til smådyr kræver minimum en stabil faunaklasse 5. Omkring Klaptoft svinger faunaklasserne generelt mellem 4 og 5. Derfor er der altså ikke målopfyldelse med hensyn til smådyr i vandløbene både opstrøms og nedstrøms dambruget. Dog ser det ud til, at Gammelmølle Bæk kan være på vej mod god tilstand for smådyr.

Der kan dog ikke umiddelbart ses nogen påvirkning fra dambrugets produktion og vandindvinding på faunasammensætningen.

Aquapri har selv lavet en vurdering af udviklingen i faunasammensætningen op- og nedstrøms dambruget over de sidste par årtier, som er vist på nedenstående figurer. Data viser, at der har været en positiv udvikling af de smådyr, som vægter positivt i faunabedømmelsen (positive diversitetsgrupper), mens der har været et fald i udviklingen af de smådyr der vægter negativt (negative diversitetsgrupper). Gruppen af positive diversitetsgrupper tæller de mere forureningsfølsomme smådyr som slørvinger, vårfluer og døgnfluer (EPT-arter). Fremgangen ses både opstrøms og nedstrøms dambruget, hvilket tyder på at vandkvaliteten i vandløbene generelt er forbedret.

Det er generelt den samme tendens, vi ser i de øvrige vandløb i kommunen.

Fiskeundersøgelser

I 2014 blev der lavet fiskeundersøgelse i Venner Å nedstrøms Klaptoft, og der blev fundet følgende arter:

- Strømskalle
- Trepigget hundestejle
- Havørred

I 2009 er der lavet fiskeundersøgelse i Venner Å-systemet. I Gammelmølle Bæk opstrøms dambruget blev der fundet:

- Ål
- Bæklampret
- Ørred (ubestemt)

I Venner Å nedstrøms dambruget blev der i 2009 fundet:

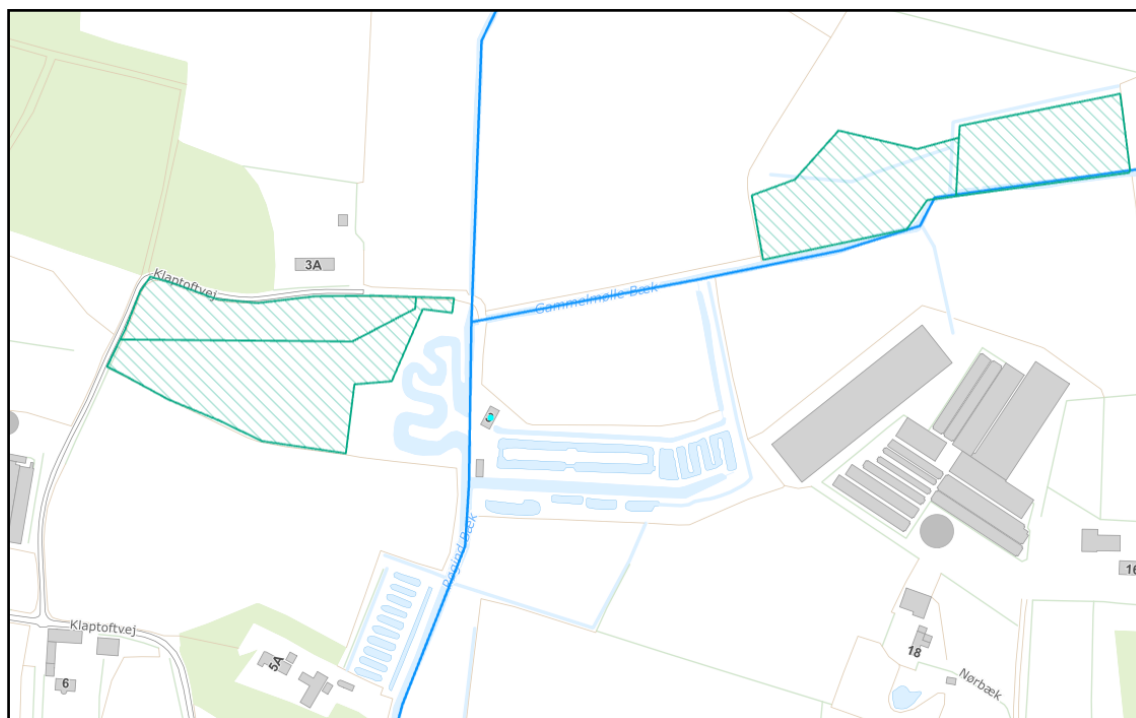
- Havørred
- Grundling
- Regnbueørred
- Skalle
- Strømskalle
- Ørred (ubestemt)

I 2007 blev der fundet længere nedstrøms i Venner Å fundet:

- Havlampret
- Havørred
- Aborre
- Bækørred
- Gedde
- Regnbueørred
- Skrubbe
- Strømskalle
- Ørred (ubestemt)
- Ål

5.3 §3-beskyttede naturområder

Venner Å, Røgind Bæk og Gammelmølle Bæk er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden udpeget § 3-beskyttet eng vest for dambruget.

Figur 4. Kort over § 3-beskyttet natur i nærheden af Klaptoft Dambrug. De beskyttede arealer omfatter eng (grøn skravering) og vandløb (blå streg).

5.4 Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering efter habitatdirektivet

Kommunen har tidligere lavet en væsentlighedsvurdering efter habitatdirektivet i forbindelse med afgørelse om miljøgodkendelse i 2012. Vurderingen viste, at der ikke var behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Det følger af retspraksis (EU-domstolens dom af 10. november 2022 i sag C-278/21), at en revurdering, der viderefører eksisterende aktiviteter, skal anses for "ét og samme projekt". Der er således kontinuitet og identitet mellem den hidtidige dambrugsaktivitet og den fremtidige dambrugsaktivitet, og derfor skal der ikke laves en ny væsentlighedsvurdering (jf. notat af Kromann Reumert 9. april 2025).

Udpegningsgrundlaget for Ringkøbing Fjord er siden miljøgodkendelsen af Klaptoft 2012 blevet udvidet med tre naturtyper (Våd hede, Surt overdrev, Tidvis våd eng) og 11 fuglearter (Pomeransfugl, Fiskeørn, Hjejle, Blåhals, Stor Kobbersneppe, Skarv, Rørdrum, Blisgås, Knarand, Hvidklire, Rødrygget Tornskade). Produktionen på Klaptoft Dambrug kan på ingen måde påvirke de tre naturtyper eller de 11 fuglearter – hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter.

5.5 Indretning og drift

Produktion og foderforbrug

Dambruget fodrer som udgangspunkt hver dag, men har dog oftest en tørlægningsperiode på 1-2 måneder efter afhændelse af fisk til havbrug.

Det årlige foderforbrug og produktion på dambruget er opgjort i tabellen nedenfor.

Tabel 1: Foderforbrug, produktion på Klaptoft Dambrug i 2020-2024. Oplysningerne kommer fra dambrugets årlige indberetninger.

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)
2024	92	83
2023	95	97
2022	95	86
2021	81	83
2020	93	98

Vandindvinding og afgitring

Dambrugets tilladelse til indvinding af åvand er fortsat på max 217 l/s året rundt. Indvindingen sker via en 4 mm sigtetromle umiddelbart før stryget.

Den eksisterende indretning med 4 mm sigtetromle vurderes ikke at påvirke lampretter væsentligt, fordi lampretlarverne er bundlevende i vandløbet og derfor vil forblive langs bunden, når de drifter nedstrøms. For at undgå at få for meget sand ind på dambruget er indløbenes afgitring placeret et stykke over vandløbsbunden, så der kun indtages "overfladevand". Lampretlarverne vil derfor ikke komme i kontakt med afgitringen i væsentligt omfang, og de vurderes derfor ikke at blive væsentligt påvirket af dambrugets vandindvinding med en 4 mm afgitring.

Dambruget har også selv indsendt et notat i forhold til indvindingens mulige påvirkning af lampretter og fisk, som er vedlagt i [bilag 8](#).

Der stilles fortsat krav om 10 mm afgitring i udløbet jævnfør dambrugsbekendtgørelsen.

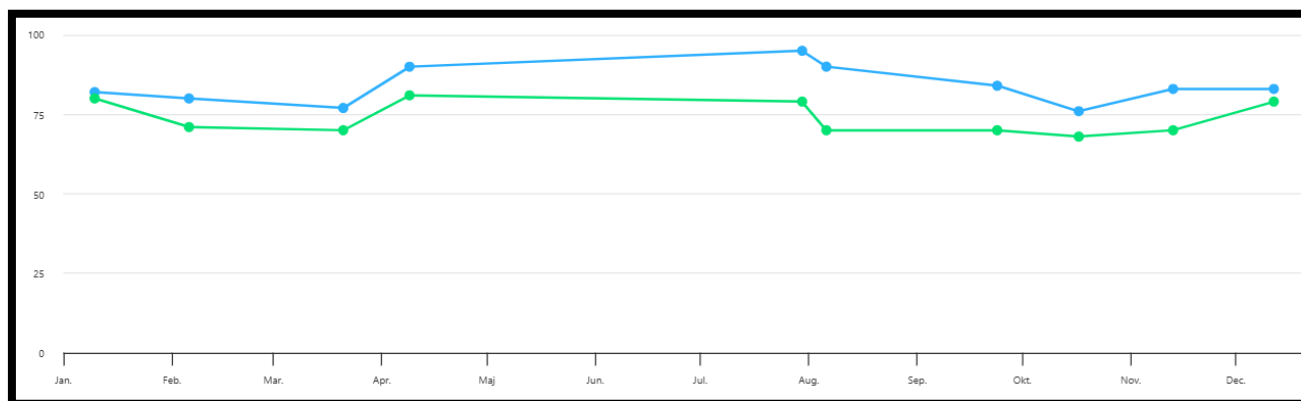
Lugt, støj mv.

Dambruget drives som hidtil. Der har i 2023 været en henvendelse fra en nabo omkring støj i forbindelse med læsning af fisk tidligt om morgenen, men der har ikke været gentagende henvendelser.

5.6 Udledninger

Iltforhold

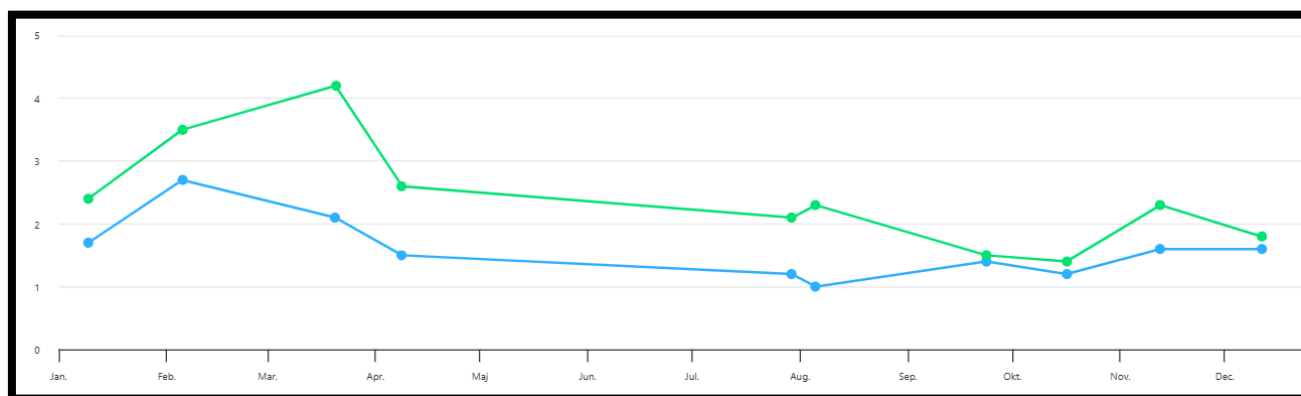
Der er i godkendelsen fastsat vilkår om en iltmætning på 70% i udløbsvandet fra dambruget i modsætning til de nuværende 60 %.

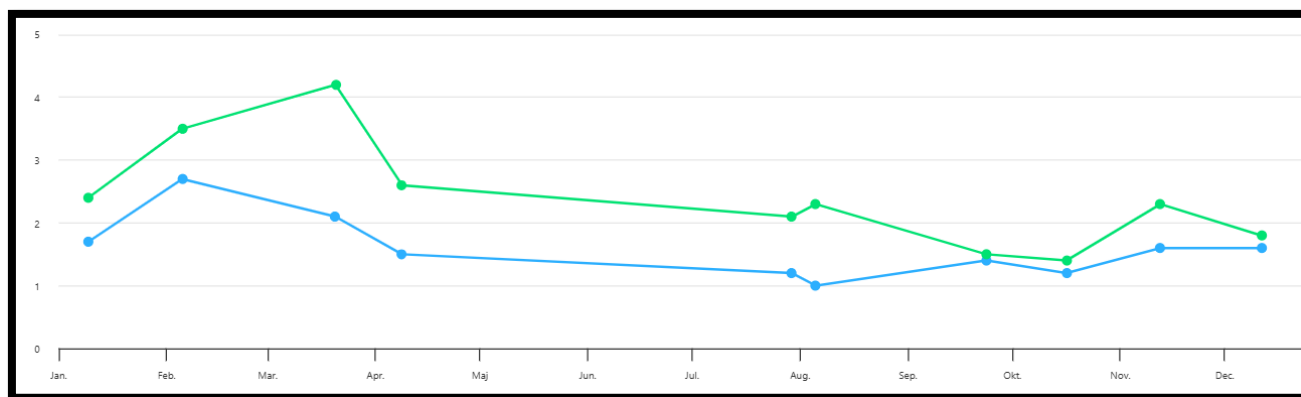
Figur 1. Den målte iltmætning i udløbsvandet i % på prøvetagningsdagene i 2024. Blå streg viser indløb, mens grøn streg viser udløb.

Nuværende udledninger

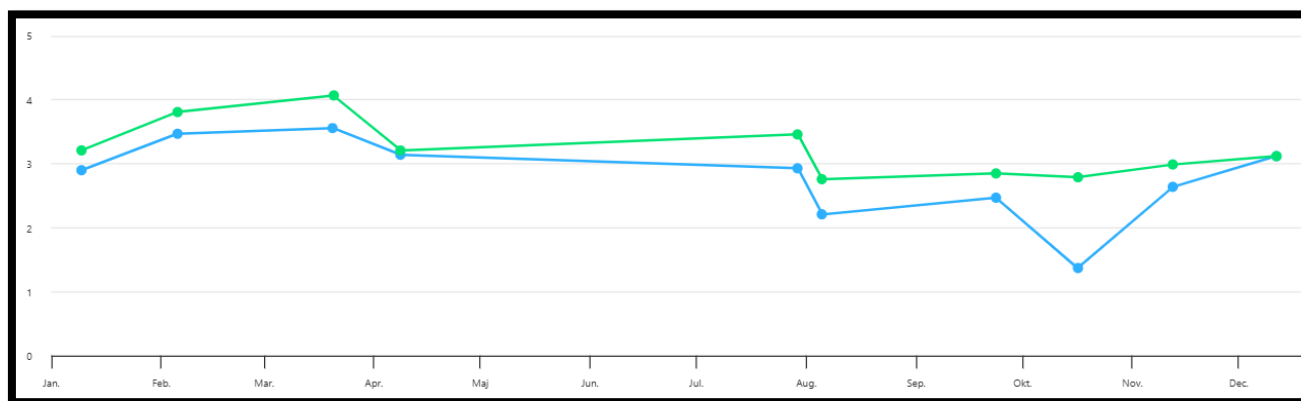
Udledningen af næringsstoffer og organisk stof fra dambruget i 2024 ses af figurerne nedenfor.

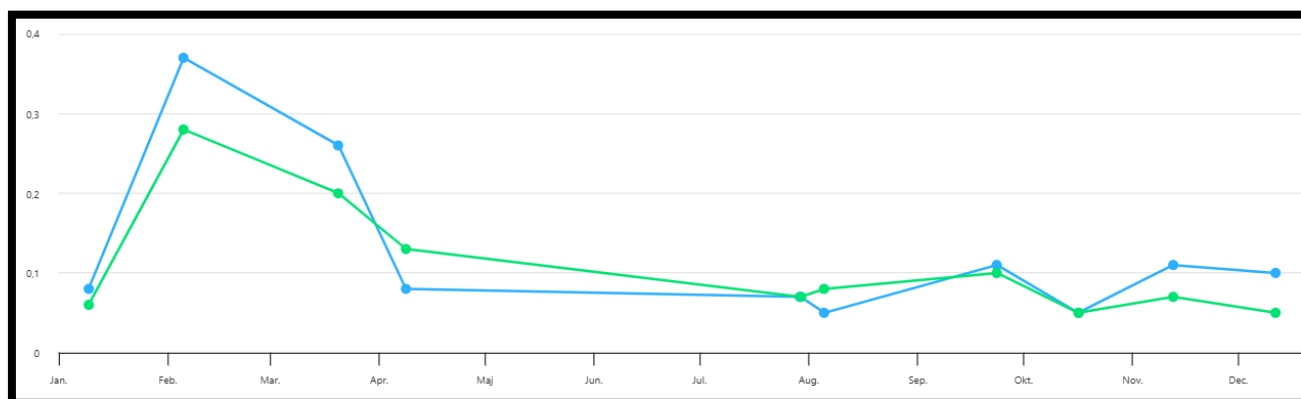
Figur 2.1. Koncentration af organisk stof (BI₅) i mg/l i 2024 fra dambruget. Blå streg viser indløb, mens grøn streg viser udløb.

Figur 2.2. Koncentration af ammonium-N i mg/l i 2024 fra dambruget. Blå streg viser indløb, mens grøn streg viser udløb.

Figur 2.3. Koncentration af total-N i mg/l i 2024 fra dambruget. Blå streg viser indløb, mens grøn streg viser udløb.

Figur 2.4. Koncentration af total-P i mg/l i 2024 fra dambruget. Blå streg viser indløb, mens grøn streg viser udløb.

Maksimal udledning

Tabel 2. Maksimale døgnmængder i udløbsvandet fra dambruget.

Stofparameter	kg/d
Total N	11,9
Total P	0,99
BI5	9,9
Ammonium-N	5,6

Konklusion på dambrugets udledninger

Kommunen vurderer, at dambrugets fortsatte udledning ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke Venner Å-systemet, Skjern Å, Ringkøbing Fjord, § 3-beskyttede naturtyper eller beskyttede bilag IV-arter væsentligt eller vil hindre vandområdernes målsætningsopfyldelse.

5.7 Forureningsbegrænsning

Dambrugets indretning er omtrent uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2012. Dambruget har periodevis haft problemer med for høj udledning af organisk stof, og der er derfor opsat mikrosigte ved dambrugets udløb i juni 2023, som skal forbedre rensningen for organisk stof. Indretningen har efter kommunens vurdering de nødvendige foranstaltninger til forureningsbegrænsning set i forhold til anlægstypen.

5.8 Medicin- og hjælpestoffer

Generelt

Miljøkvalitetskrav er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr. 1625 af 19. december 2017.

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal med baggrund i bekendtgørelsen begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik - BAT. Dertil kommer, at det for enhver udledning også skal sikres, at kvalitetskrav for det pågældende vandområde overholdes, og at der ikke opstår akut giftighed i recipienten. Endvidere er udledning af stofferne omfattet af et generelt forbud (miljøbeskyttelseslovens § 27), medmindre der er givet tilladelse i medfør af lovens § 28.

Risikovurdering for Ringkøbing Fjord

Ringkøbing-Skjern Kommune har fået udarbejdet en samlet risikovurdering for udledningen af medicin- og hjælpestoffer for Skjern Å-systemet og Ringkøbing Fjord.

Miljøgodkendelsens vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder. I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, som sidenhen anvendes til beregning og udarbejdelse af vilkår med procedurer for anvendelse af stofferne på dambrugene. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

For Klaptoft Dambrug kan der i henhold til risikovurderingen anvendes 100 procent af medianminimumsvandføringen (Q_{mm}) til fortynding af medicin og hjælpestoffer, siden de to opstrømsliggende dambrug, Nymølle og Bækkelund, blev nedlagt i 2015. Q_{mm} i Venner Å nedstrøms dambruget er 230 l/s (Ringkøbing Amt 2005).

Miljøkvalitetskrav

Beregningerne for anvendelse af medicin- og hjælpestoffer sikrer, at miljøkvalitetskravene i ferskvand og saltvand ikke overskrides. Dambruget udleder til Venner Å, som afvander direkte til Ringkøbing Fjord. Fjorden er en marin recipient i forhold til vurdering af miljøkvalitetskrav. Ifølge Miljøstyrelsen skal recipienter med saltholdigheder over 0,5 promille vurderes som marine (Miljøstyrelsen 2008).

Årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer

Årlige indberetninger af relevante medicin- og hjælpestoffer fremgår af nedenstående tabel. Klaptoft Dambrug har ikke anvendt medicin siden 2014 på grund af vaccination af fiskene.

Tabel 3. Indberettede årligt forbrug af medicin og hjælpestoffer i runde tal (aktivt stof i kg) på Klaptoft Dambrug.

Stof (kg)	2020	2021	2022	2023	2024
Formaldehyd	280	-	-	-	-
Brintoverilte	15	480	200	950	560
Kobber	0,5	-	-	-	-
Kloramin-T	1	-	-	-	-
Calciumhydroxid	2.800	-	-	-	-

Brug af hjælpestoffer

Nedenfor er der redegjort for brugen af de ansøgte hjælpestoffer.

Brintoverilte og pereddikesyre

Der er givet tilladelse til brug af brintoverilte- og pereddikesyreprodukter som vanddesinfektionsmiddel, der anvendes ved parasit- og svampeangreb samt gælleinfektion. Brintoverilte og pereddikesyre omsættes relativt hurtigt til uskadelige stoffer. Brug af brintoverilte giver mulighed for substitution af de mere miljøfarlige produkter som formalin, blåsten (kobbersulfat) og kloramin-T. Behandling med brintoverilte er dermed i god overensstemmelse med BAT.

I praksis bør koncentrationen af brintoverilte være over 5 mg/l i mindst 3-4 timer for optimal effekt. Denne koncentration kan eks. opretholdes ved gentagne tilsætninger af brintoverilte under samme vandbehandling eller ved dosering til en højere startkoncentration. Opretholdelse af brintoveriltekoncentrationen er særligt afhængig af vandtemperatur, men afhænger også af det anvendte brintoverilteprodukt, vandflow, fiskestørrelse, konstruktion af opdrætsenheder, graden af recirkulering og især mængden af organisk stof (Dansk Akvakultur 2012).

Brintoverilte tilsættes anlægget i form af en vandig opløsning på typisk omkring 30% eller 35%. Alternativt anvendes Peraqua+ eller Divosan, som er pereddikesyrepræparater, der reagerer med vand og spaltes til brintoverilte og pereddikesyre i forholdet 1:1. Der er fastsat miljøkvalitetskrav for udledning af brintoverilte men ikke pereddikesyre.

Formaldehyd

Der gives tilladelse til behandling med formalin. Den anbefalede koncentration af formaldehyd er 10-20 mg/l (Dansk Akvakultur, 2013).

Behandling med medicin

I beregning af, hvor store mængder fisk, der kan behandles er der anvendt en genfindelsesprocent på 61 procent for florfenicol, mens der på resterende stoffer er anvendt 100 procent.

De oplyste doser af medicin i beregningerne tager udgangspunkt i værdier, som normalt anvendes ved dyrlægenes ordinering af medicin til dambrugsfisk (Sortkjær et al. 2000). Det er efter kommunens vurdering det bedste grundlag på nuværende tidspunkt, og så længe veterinærmyndighederne ikke fremkommer med anbefalinger i hver enkelt sag. Dambrugets behov for medicinering tager således udgangspunkt i dyrlægenes ordinerede doser, og behovet afgøres af dyrlægen. Vilårene for medicin angiver en maksimal besætningsstørrelse, der kan behandles ad gangen.

Har dambruget på et givet tidspunkt behov for medicinering af en større bestand end forudsat i vilkårene, må dambruget nødvendigvis foretage destruktion eller lignende af den del af produktionen, som ikke kan behandles forsvarligt efter dyrlægens anvisninger.

Konklusion på dambrugets anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Kommunen vurderer, at procedurerne for forebyggelse og behandling af fiskesygdomme på dambruget lever op til BAT (bedste tilgængelige teknik), renere teknologi, og bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr. 796 af 13. juni 2023. At dambruget kan undgå medicinforbrug ved at vaccinere ørrederne før indsætning på dambruget, er i høj grad anvendelse af BAT.

Kommunen vurderer derfor også, at dambrugets fortsatte udledning ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke Venner Å-systemet, Skjern Å, Ringkøbing Fjord, § 3-beskyttede naturtyper eller beskyttede bilag IV-arter væsentligt eller vil hindre vandområdernes målsætningsopfyldelse.

5.9 Egenkontrol

Dambruget udtager som hidtil 12 egenkontrolprøver om året af udløbsvandet (en pr produktionsmåned). Egenkontrollen anvendes til at kontrollere, at dambrugets udledninger ligger inden for de fastsatte udledningsgrænser.

5.10 Årsrapportering

Driftsjournalen skal opgøres én gang om året pr. 31. december. Resultatet skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune med de i Bilag 9 beskrevne oplysninger inden den 1. februar det efterfølgende år.

5.11 Vurdering af renere teknolog

Det er et grundlæggende princip i miljøbeskyttelsesloven, at virksomheder skal begrænse udledningen af forurenende stoffer mest muligt ved at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

Muligheder for driftsoptimering

Medicin- og hjælpestoffer skal anvendes så lidt som muligt ved at tilpasse indretning og drift på dambruget. Nedenfor er oplistet en række vigtige faktorer.

BAT - generel driftsstyring

Foranstaltninger til at sikre god driftsstyring (effekt på både renseeffekt og fiskesundhed)

Undgå undermætning af ilt og udsving i iltkoncentrationen i produktionsanlægget.

Høj iltmætning øger egenomsætningen af bl.a. ammonium, ilt-forbrugende stof mv.

Særlig opmærksomhed omkring optimale iltforhold ved høje bestandstætheder (tilsætning af ilt, beluftning, piskning).

Undgå overfodring i perioder hvor fiskenes stofskifte ændres som følge af årstidsbestemte temperaturændringer.

Sikre tilstrækkelig køling på varme årstider.

Foranstaltninger til rensning af indløbsvandet.

Foranstaltninger til begrænsning af foderspild og suspenderet stof i produktionsvandet.

Sikre optimal drift og slamfjernelse i runde produktionsbassiner.

Sikre kontinuerlig slamfjernelse og hindre ophobning af slam i produktionsanlægget.

Indsætning af delrensningsprocesser så tæt på kilden som muligt, der sikrer en hurtig fjernelse af fiskeekskremer og slam, hvorved fiskene undgår svingende og dårlig vandkvalitet.

Driftsstyring omkring udfodring og produktion således at overfodring undgås.

Særlig opmærksomhed omkring udfodring under ugunstige produktionsforhold eller i situationer med svingende vandkvalitet.

Skånsom håndtering af fisk og særligt under ugunstige vejrforhold og ved ugunstige temperaturer.

Anvendelse og løbende indsamling af ny viden omkring brug af immun-stimulerende midler i foder evt. i samarbejde med dyrlæge.

Opsamling af døde fisk.

Rutiner og procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.

Øget vandflow: fjerner fækalier og slam fra dammene og giver renere produktionsmiljø.

BAT – Foranstaltninger til reduktion i forbruget af medicin og hjælpestoffer

Forebyggelse af smitte m.v.

Vaccination mod rødmundssyge og andre fiskesygdomme, herunder revaccination ved faldende immunitet.

Brug af desinfektionsmidler til støvler og materiel, som urensset kan bidrage til smittespredning. Løbende rådgivning fra dyrlæge eller lign.

Optimering af omsætning og tiltag til reduceret forbrug af medicin og hjælpestoffer

Brug af hjælpestoffer vurderes løbende i forhold til andre, og mindre miljøbelastende stoffer (substitution).

Sikre hurtig handling ved begyndende tegn på sygdomsudbrud.

Hyppig overvågning af fiskenes sundhedstilstand.

Procedurer for brug af hjælpestoffer der sikrer tilstrækkelig effekt og høj intern omsætning

Neddrøst vandtilførsel eller nedlukning af dammenes afløb under brug af hjælpestoffer

Recirkulering af tilsat stof.

Sikre, at der ikke anvendes unødvendigt høje koncentrationer af hjælpestof.

Brug af reducerede mængder af formalin og brintoverilte jf. Faglig rapport fra DMU nr. 659.

BAT på Klaptoft Dambrug

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de ansøgte anlægs- og driftsmæssige forhold på dambruget i tilfredsstillende grad lever op til BAT for den pågældende anlægstype (dambrug med årligt foderforbrug under 100 tons).

Dambruget har slamkegler og mikrosigte i produktionskanaler og en plantelagune som slutrensning.

6 Gyldighed

Den reviderede miljøgodkendelse er gyldig straks efter modtagelsen.

Ved klage kan klagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

7 Offentliggørelse og klagevejledning

7.1 Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres ved annoncering på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside (www.rksk.dk) fra mandag den 30. juni 2025.

Derudover orienteres interessenter direkte jf. listen i [Bilag 1](#).

7.2 Klagevejledning

Miljøgodkendelse

Der kan efter miljøbeskyttelseslovens § 91 klages over kommunens afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Følgende kan klage: Ansøgeren samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens §§ 99-100.

Der gøres opmærksom på, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som kommunen har, samt i sagen i øvrigt.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Indsendelse af klage

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelserne. Det vil sige, at klagefristen udløber mandag den 28. juli 2025.

For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Det er obligatorisk for klager at bruge klagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra klagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Du klager, via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på også www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk, eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

Bilag 1 - Liste over modtagere af kopi af godkendelsen

En kopi af afgørelsen er sendt med digital post til nedenstående.

Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015,
lbt@sportsfiskerforbundet.dk, vestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Naboer til Klaptoft Dambrug, jf. høring i juni 2025.

Bilag 2 – Situationsplan og indretning

Situationsplan over dambrugets indretning:

Der indtages omkring 175 l/s fra Røgind Bæk/Gammelmølle Bæk igennem tromlesigte med 4 mm gitterafstand.

Produktionen af ørred foregår i to kanaler på godt 100 meter hver, som er indrettet med slamkegler til fjernelse af partikulært stof, der ledes videre til de tre slambassiner.

Vandet fra produktionskanaler ledes videre gennem mikrosigte til de 2.500 m² plantelagune og videre til udløbet i Venner Å gennem en rørledning med 10 mm afgitring.

Bilag 3 - Lovgrundlag

Godkendelsen er primært givet ud fra nedenstående lovgrundlag og planer fra Miljøministeriet (inklusiv eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet).

3.1 Love, bekendtgørelser, kommuneplaner, vandområdeplaner og naturplaner (med senere ændringer)

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr. 2091 af 12. november 2018.

Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug. BEK nr. 1567 af 7. december 2016.

Bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. BEK nr. 1433 af 21. november 2017.

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvande. BEK nr. 796 af 13. juni 2023.

Bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål. BEK nr. 1001 af 27. juni 2018.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. BEK nr. 529 af 14. maj 2023.

Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). LBK nr. 4 af 3. januar 2023.

Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). BEK nr. 806 af 14. juni 2023.

Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. BEK nr. 1393 af 21. juni 2021.

Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (Godkendelsesbekendtgørelsen). BEK nr. 2082 af 15. november 2021.

Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven). LBK nr. 5 af 3. januar 2023.

Ringkøbing-Skjern Kommune. Kommuneplan 2021-2033.

Naturstyrelsen 2016. Natura 2000-plan 2016-2021, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, Natura 2000-område nr. 69, Habitatområde H62, Fuglebeskyttelsesområde F43. Miljøministeriet.

Miljøministeriet 2023. Vandområdeplanerne 2021-2027.

3.2 Vejledninger, rapporter, notater

Notat om betydningen af de EU-retlige VVM-, habitat og vandrammedirektiver i sager om miljøgodkendelse af eksisterende dambrug. Kromann Reumert, 9. april 2025.

Veterinærmæssig optimering af recirkulerede ørredopdrætssystemer med fokus på anlægsdesign og vandkvalitet. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2022-1.

End-of-pipe rensning på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-3.

Optimering af indretning og drift af plantelaguner på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-2.

Dambrugsteknologi – Optimering af driften på etablerede modeldambrug og fortsat videreudvikling af recirkuleringsteknologien, Sammenfatning. Dansk Akvakultur mfl. 2011.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Undervisningsmateriale til kursus om hjælpestoffer. Dansk Akvakultur 2012.

Risikovurdering for Skjern Å-systemet inkl. Ringkøbing Fjord – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras 2010.

Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og opstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260, 1998.

Notat vedrørende tilpasning af udlederkrav ved overgang fra tilstandskontrol til transportkontrol i: Modeldambrug – specifikationer og godkendelseskrav. Rapport fra faglig arbejdsgruppe". Arbejdsrapport fra DMU nr. 183, 2002.

Miljøstyrelsen 2008. Vejledning nr. 3/2008, Vejledning om godkendelse af ferskvands-dambrug.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2013-1.

Undersøgelse af biologiske halveringstider, sedimentation og omdannelse af hjælpestoffer og medicin i dam- og havbrug samt parameterfastsættelse og verifikation af udviklet dam-brugsmodel. Supplerende teknisk rapport (anneks 1-8) til DFU-rapport 135-04. DFU-rapport nr. 135a-04.

Vandføringens medianminimum ved dambrug 2004. Ringkøbing Amt 2005.

Minimering af forbrug og udledning af hjælpe-stoffer. Faglig rapport fra DMU nr. 659, 2008.

Omsætningen af formalin i danske dambrug. Faglig rapport fra DMU nr. 699.

Undersøgelse af eventuelle miljøpåvirkninger ved anvendelse af hjælpestoffer og medicin i ferskvandsdambrug samt metoder til at reducere/eliminere sådanne påvirkninger. DFU-rapport nr. 79-00, 2000.

Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for "Måle og dokumentationsprojekt for model-dambrug" juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08, 2008.

Bilag 4 - Dokumentation af vilkår til støj

Dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal ske ved støjmålinger i omgivelserne, udført efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og 6/1984 eller kildestøjsmålinger kombineret med beregning udført efter den nordiske beregningsmodel for ekstern industristøj som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993.

Kvalitetskrav til målinger og afrapportering

Målinger og beregninger skal udføres af et firma/ laboratorium, der er akkrediteret til støjmålinger eller af en person, som er certificeret til at udføre sådanne målinger, jf. "Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. nr. 900 af 17. august 2011".

Målinger og afrapportering skal udføre såsom angivet i bekendtgørelsens bilag.

Kontrolmålinger skal udføres, når virksomheden er i drift ved maksimal belastning, og driftsforholdene skal beskrives i målerapporten.

Ved beregninger skal rapporten indeholde de nødvendige oplysninger om beregningernes forudsætninger. Støjkilderne skal beskrives og deres kildestyrke angives.

For hver enkelt støjkilde, hvor der foretages målinger, skal desuden angives lydtrykniveauet i dB(A), målt i et geometriske veldefineret og – så vidt muligt – let tilgængeligt kontrolpunkt tæt på kilden. Jvf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1993 pkt.3.1.

Rapporten sendes til kommunen senest 2 måneder efter, at målingen er gennemført.

Vurdering af resultater

Støjgrænsen anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier ligger under vilkårets grænseværdi med tillæg af måleubestemthed, jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, pkt. 3.5.

Bilag 5 - Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger

Udledergrænseværdier og kontrolregler fastsættes efter dambrugsbekendtgørelsens bilag 2 for dambrug på foderkvotebaseret regulering og Svendsen og Larsen (2016): Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, DCE rapport 212.

For Klaptoft Dambrug gælder følgende udledergrænseværdier for maksimale stofmængder i udløbsvandet målt som gennemsnit over året:

Stofparameter	kg/d
Total N	11,9
Total P	0,99
BI5	9,9
Ammonium-N	5,6

Bilag 6 - Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.

Nedenfor er angivet dambrugets forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.

Driftsforstyrrelser.

Til imødegåelse af driftsforstyrrelser er der installeret overvågningsudstyr, der anvendes til at monitorere udsving og alarmere dambrugets personale. Overvågningsudstyret er koblet til telefonnettet. Ved et eventuelt strømudfald startes en nødgenerator automatisk.

I det følgende listes nogle af de mulige driftsforstyrrelser og uheld som vil kunne medføre væsentlig forøget forurening fra dambruget, desuden er procedure til afhjælpning og minimering af uheldets omfang angivet:

Udbrud af sygdom i fiskebestanden (ved smittespredning)

Udbrud af sygdom i fiskebestanden kan dels være forårsaget af smittespredning, dels være miljømæssigt betingede. Ved forurening af dambrugets indløbsvand er det således normalt, at der opstår problemer med akut gælleinfektion hos fiskene. Smittespredning via fugle søges hindret ved opsætning af mågenet. Smittespredning via indløbsvandet kan vanskeligt hindres. For at hindre af smittespredning via fodtøj skal alle besøgende enten skifte fodtøj, eller have deres fodtøj desinficeret inden dambruget betrædes. Risikoen for udbrud af sygdomme forsøges ligeledes minimeret ved en høj grad af hygiejne på dambruget, foderautomater justeres og desinficeres regelmæssigt, ligesom øvrigt driftsudstyr desinficeres efter brug. Desuden foretages der normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af fiskenes helbredsmæssige tilstand. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af sygdom blandt fiskene:

1. Fodring indstilles
2. Kontakt til dyrlæge
3. Behandling efter dyrlægens forskrifter.

Strømudfald

Udfald af strøm kan ske ved svigtende levering fra el-forsyningsselskabet, lynnedslag eller lignende.

For at imødegå problemstillingen er der etableret alarm og nødstrømsgenerator, der aktiveres ved strømudfald. Alarmen er tilkoblet personsøger, som bæres af den driftsansvarlige, ligesom en alarmcentral alarmeres efter aftale med den driftsansvarlige.

I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige, og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af strømudfald

1. Alarm gives fra dambrugets alarmeringsanlæg
2. Vagthavende skal være på dambruget senest 15 minutter efter alarmering
3. Fodring indstilles
4. El-installatør kontaktes

Håndteringsuheld

Håndteringsuheld kan i værste fald forårsage personskade, fiskedød intern på dambruget og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget.

For at imødegå problemstillingen omkring håndteringsuheld, instrueres dambrugets medarbejdere behørigt i brugen af de enkelte maskiner på dambruget, samt i R- og S-sætninger, som er gældende i forbindelse med anvendelsen af de enkelte hjælpestoffer. Ved håndteringsuheld med personskade, alarmeres på tlf.: 112 eller der konsulteres en læge efter behov. Ved håndteringsuheld med intern fiskedød og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget til følge, iværksættes følgende aktionsplan:

Procedure ved akut forurening af dambruget og dets afløbsvand

1. Forureningskilden søges lokaliseret og stoppet (Stand ulykken !!)
2. Fodring indstilles / luk af for foderautomater
3. Regulering af frekvens til beluftnings- /iltningsanlæg efter behov
4. Alarmer 112 og meld vandforureningsalarm

I forbindelse med en sådan hændelse bør det bemærkes, at der ikke vil være risiko for forurening med miljøfremmede stoffer, og som følge heraf er der ingen risiko for langtidseffekter for miljøet.

Procedure for minimering af risiko for ovenstående uheld indtræffer

For at minimere risikoen for at ovenstående hændelser indtræffer, er nedenstående procedurer indarbejdet i de daglige arbejdsgange på dambruget.

Eftersyn:

Proceduren for eftersyn på dambruget ligger først og fremmest i, at vagthavende på dambruget har pligt til at indberette alle afvigelser fra optimaldriftstilstand til den driftsansvarlige.

Vedligeholdelse:

Med hensyn til den generelle vedligeholdelse af dambruget og dets tekniske installationer, aftales de konkrete arbejdsopgaver fra dag til dag mellem den/de ansatte og ansvarshavende.

Vedligeholdelse af renseforanstaltninger:

Dambrugets slamkegler, mikrosigter og biofilter er indrettet til kontinuerlig drift. Vedligeholdelse af disse indskrænker sig til et dagligt eftersyn, hvor dyser, filterdug og smøring kontrolleres samt kontrol af blæserens oliestand og lejestøj kontrolleres dagligt. Vandfordelingen i bundfældningen observeres og der foretages oprensning efter behov.

Der føres dagligt tilsyn med anlægget. Ved afvigelse af normaldrift foretages udbedrende handlinger efter samråd med den driftsansvarlige, således at maksimal renseevne så vidt muligt altid opretholdes.

Bilag 7 - Driftsjournalens indhold

Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde oplysning om følgende forhold:

- Aktuel bestand af fisk pr. måned, tilgang af fisk og afgang af fisk ved salg.
- Indkøb af foder med angivelse af fodertyper. Foderets sammensætning, skal tillige kunne dokumenteres ved hjælp af varedeklaration eller analyseresultater fra et autoriseret laboratorium.
- Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skal skønnes.
- Afgang af døde fisk med angivelse af mængde, art og opgørelsesperiode. Ekstraordinært store mængder opgøres straks.
- Vandforbrug. Registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en nøjagtighed på 5 %. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.
- Returpumpning. Angivelse af periode og mængde.
- Slutdeponering af slam. Opgørelsen sker, hver gang slam bortskaffes, med oplysning om, hvor slammet blev deponeret.
- Ferskvandsdambrugets egenkontrol.

I forbindelse med anvendelse af medicin og hjælpestoffer skal dambrugets driftsjournal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- Årsag til brug af hjælpestof eller behandling med medicin.
- Mængde af anvendte af hjælpestoffer til vandbehandling
- Angivelse af hjælpemidlets navn, numre på damme der er behandlet, samt begyndelses - og slutdato for behandlingen.
- Mængde af anvendte mediciner til sygdomsbekæmpelse med angivelse af præparatets navn og mængde, numrene på damme der er behandlet samt begyndelses- og slutdato for behandlingen.
- Tidspunkt for forbrug af stofferne. Anvendes stofferne flere gange, skal dette angives.
- Mængdeangivelse/dosering af stofferne og ved forbrug af hjælpestoffer skal metoden angives.
- Angivelse af produktionsenheder, hvor stofferne anvendes med angivelse af bestandsstørrelse.
- Henvielse til dyrlægens besøgsrapport når der anvendes medicin. Besøgsrapporten skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- Det samlede forbrug af de enkelte mediciner og hjælpestoffer skal opgøres en gang om året (pr. 31. december) og indberettes til tilsynsmyndigheden senest den 1. februar det følgende år.

Bilag 8 - Notat fra AquaPri om afgitring og lampretter (vedlagt separat)